

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 408)

Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/676)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-1/01007

2.2.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 18.1.1990 tarihinde kararlaştırılan "Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GENEL GEREKÇE

30.12.1982 tarihli ve 2771 sayılı Kanunla, 211 sayılı Kanun da dahil olmak üzere çeşitli kanunlarda değişiklik yapılmış ve hak sahibi personel bakımından ayakta veya meskende yapılan tedavilerde kullanılan ilaç bedellerine belirli oranlarda katılma yükümlülüğü getirilmiştir. Ancak, bu düzenleme yapılırken; 211 sayılı Kanunun Silahlı Kuvvetler personelinin yurt dışındaki tedavileriyle ilgili esasların yer aldığı 68 inci maddesine dokunulmamıştır. Bu hal, 2771 sayılı Kanunda sayılan diğer kanunlar kapsamındaki personel ile Türk Silahlı Kuvvetleri personeli arasında, Silahlı Kuvvetler personeli bakımından lehe bir durum yaratmıştır. Bu nedenle, anılan mahzuru gidermek amacıyla, Silahlı Kuvvetler personeli bakımından yurt dışında ayakta veya meskende yapılan tedavilerde kullanılan ilaç bedellerine belli oranda katılma yükümlülüğü getiren bir düzenleme yapılması zorunlu olmuştur.

Tasarıda üzerinde durulan bir diğer konu "aile" tabirinin kapsamıdır. Bilindiği üzere, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 153 üncü maddesi uyarınca, subay ve astsubayların geçimlerini sağladıkları üvey çocukları için aile yardımı verilmektedir. Buna karşılık, üvey çocuklar, 211 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin (b) fıkrasında aile tabiri içinde yer almamışlardır. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda öngörülen aile yardımı bakımından öz çocuklar gibi kabul edilmiş ve korunmuş bulunan üvey çocuklar, İç Hizmet Kanununda tanınan sosyal haklar bakımından öz çocuklardan ayırdedilmiş ve himaye olunmamışlardır. Nadiren de olsa, subay ve astsubayların çocuklu kimselerle evlendikleri ve bu evlilikten doğan müşterek çocuklarla, dul eşlerinin beraberlerinde getirdikleri üvey çocukları ciddi bir gayret sarfederek uyum içerisinde büyütmeye çalıştıkları bilinmektedir. Hal bu iken,

sağlık cüzdanı ve kimlik kartı verilme zamanı geldiğinde üvey çocukların öz çocuklardan farklı statüde olduğu bildirilmekte, bu durum ister istemez aile birliğinin sarsılmasına ve huzursuzluk doğmasına yol açmaktadır. Ayrıca sağlık karnesinin bulunmaması nedeniyle, üvey çocukların hastalıklarında tedavi masrafları da aile bütçesini etkilemektedir. Bu nedenle, Tasarı ile üvey çocukların himayesi ve dolayısıyla aile bütünlüğünün korunması amaçlanmış ve ayrıca evlatlık ve evlat edinenler açıkça aile tabiri içine alınmıştır.

Bilindiği üzere harp ve vazife malullüğü sebepleriyle ölen erbaş ve erlerin aylık almaya müstehak dul ve yetimleri halihazırda 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 139 uncu ve 67 nci maddeleri uyarınca sağlık yardımlarından yararlanmaktadır. Ancak, bahse konu geçici 139 uncu madde hükmü, genel sağlık sigortası kuruluncaya kadar yürürlükte kalacak olan geçici nitelikli bir hükümdür. Dolayısıyla, sağladığı haklar da geçici niteliktedir. Esasen yükümlülükleri sırasında Silahlı Kuvvetler uğruna hayatlarını kaybeden unsurların yakınlarına; Silahlı Kuvvetler mensuplarına tanınan sağlık imkânlarının sağlanması, sisteme bir an önce süreklilik kazandıracak ve manevî yönden daha da doyurucu olacaktır. Bu itibarla, Tasarı ile, 211 sayılı Kanunun 70 nci maddesi kapsamına; harp ve vazife malullüğünü gerektiren sebeplerden dolayı ölen erbaş ve erlerin aylık almaya müstehak dul ve yetimleri de dahil edilmiştir.

Ülkemizin iç güvenliğinin polis ve jandarma tarafından sağlandığı malumdur. Polis ve jandarmanın; hizmet sahaları, görevlerinin mahiyeti ve görevlerinin icrasında karşılaştıkları sorun ve riskler, hemen hemen aynı niteliktedir. Görevleri icabı silah kullanmak zorunda kalan bu unsurlar bakımından bazı hukukî güvenceler tanınması zorunludur. Nitekim 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununa 3233 sayılı Kanunla eklenen ek 9 uncu madde ile, emniyet mensuplarına; görevin yerine getirilmesi sırasında silah kullanmak zorunda kalanları soruşturmasının Cumhuriyet savcılığı veya yardımcıları tarafından yapılması gibi bir güvence ve haklarında dava açılması halinde de, vekalet verilen avukatın ücretinin idarece ödenmesi imkânı tanınmıştır. Emniyet mensupları bakımından sözü edilen düzenlemenin yapılmasını gerektiren sebepler; benzer görevleri yürüten ve benzer sorumluluklar taşıyan jandarma personeli ile 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 nci ve müteakip maddeleri hükümleri dahilinde silah kullanma yetkisine sahip olan ve sıkıyönetim, olağanüstü hal ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/D ve 32/E maddelerinin öngördüğü hallerde iç güvenliği ve kamu düzeninin sağlanmasında genel kolluk kuvvetleri gibi sorumluluk üstlenen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli bakımından da geçerlidir. Bu nedenle, Tasarı ile, 2559 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi paralelinde bir düzenleme getirilmektedir.

Diğer yandan, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 26 ncı maddesinde, özel bir ihtisas ve araştırma müzesi olmaları nedeniyle; kurulmaları, yaşatılmaları, malzemenin ve uğraş konularının tayin ve tespiti hususlarının Genelkurmay Başkanlığına ait olduğu belirtilen askerî müzelerle ilgili bir düzenleme yapılmaktadır. Askerî müzelerin, bünyelerinde bulundurdıkları askerî kültür varlıklarının korunması, saklanması, sergilenmesi, bakım ve onarımlarıyla, durumlarının idamesi ve modern hale getirilmesi için gelirlerinin bu ihtiyaçlara harcanması zarureti bulunmaktadır. Tasarıyla, askerî müzelerden sağlanan gelirlerin, bu müzelerin ihtiyaçlarında sarfedilmesi ve bunların sarfiyat ve muamelelerinin de orduvevleri, askerî gazino ve kışla gazinolarında olduğu gibi, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerinden ve Sayıştayın vize ve denetiminden muaf tutulması imkânı getirilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapısı gereği, büyük karargâhlarda uzmanlık ve devamlılık gerektiren görevlerde, branşında uzman, özel nitelik ve tecrübe isteyen personele ihtiyaç duyulduğundan, bu konudaki ihtiyacı karşılayacak kadrolar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesine 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile getirilen değişiklikle sağlanmıştır. Bu kadrolarda nitelikli personel istihdamı sağlayabilmek ve hizmetin devamlılığını temin edebilmek için, anılan personele maddî ve sosyal imkânlar tanınması gerekeceği düşünülmüştür. Tasarı ile, sosyal haklar ve protokol münasebetleri bakımından, bu statüdeki sivil personelin, görevlendirildikleri kadroların eşidi subaylarla aynı seviyede kabul edilmeleri esası getirilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 209 uncu maddesi, Devlet memurları ile eşlerinin veya bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının hastalanmaları halinde tedavilerinin kurumlarınca sağlanacağı hükmünü amirdir. Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bir Devlet memuru Silahlı Kuvvetlerin sağlık tesis ve imkânlarından yararlandırılırken, aile fertlerinin diğer sağlık tesis ve imkânlarından yararlanmak zorunda bırakılması, uygulamada ciddi sorun ve sıkıntılar yaratmakta ve bu durum hizmeti olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer yandan, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli iken; harp ve vazife malulü olan veya harp ve vazife malullüğünü gerektiren nedenlerden dolayı ölen Devlet memurlarının ve yakınlarının Silahlı Kuvvetlerin sağlık tesis ve imkânlarından yararlandırılması, "hizmet" esasından kaynaklanan bir vefa borcudur. Bu nedenle, Tasarı ile, Silahlı Kuvvetlerin sağlık tesis ve imkânlarından yararlanma konusunda, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları ve aile fertlerine tanınan hakların kapsamı genişletilmektedir.

Tasarı ile ayrıca, astsubay hazırlama ve astsubay sınıf okulu öğrencilerinin, astsubaylara göre ast sayılacakları hükmü getirilerek, astsubaylar ile astsubay öğrencileri arasındaki astlık-üstlük münasebetleri konusunda kanunî boşluk doldurulmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile, Tasarının çerçeve 4 üncü maddesiyle yapılan düzenlemeye bağlı olarak, harp ve vazife malullüğünü gerektiren sebeplerden dolayı ölen erbaş ve erlerin aylık almaya müstehak dul ve yetimlerinin, emekli personelde olduğu gibi ayakta ve meskende yapılan tedavilerde kullanılan ilaç bedellerine % 10 oranında katılmalarını öngören bir hüküm getirilmektedir.

Madde 2. — Bu madde ile; daimî görev, staj, tahsil ve kurs gibi nedenlerle yurt dışında bulunan ve tedavileri ayakta veya meskende yapılan subay, askerî memur ve astsubaylar ile bunlardan sürekli görevde olanların sağlık muayene fişi almaya hak kazanmış aile fertleri için tedavilerinde kullanılan ilaç bedellerine % 20 oranında iştirak yükümlülüğü getiren bir düzenleme yapılmaktadır. Yalnız madde hükmüne göre; tüberküloz, kanser, kronik böbrek, akıl hastalıkları, organ nakli ve benzeri uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalıklara yakalandıkları resmî sağlık kurulu raporu ile belirlenenlerden, tedavileri ayakta veya meskende yapılırsa bile ilaç bedeli alınmayacaktır. Madde ile ayrıca ilaç bedellerine % 20 oranında katılma yükümlülüğü getiren hükmün, tatbikat ve manevralardan askerî personele, savaş halinde ise askerî personele ve bunların sağlık karnesi almak hakkına sahip olan aile fertlerine uygulanmayacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 3. — Bu madde ile, genel gerekçede açıklanan sebeplere istinaden üvey çocuklar, evlat edinilenler ve evlatlıklar aile tabirinin kapsamına alınmaktadır. Madde hükmüne göre üvey çocuklar ve evlatlıklar hakkında öz çocukların, evlat edilenler hakkında ise usulün tabi buldukları hükümler uygulanacaktır.

Madde 4. — Bu madde ile, genel gerekçede açıklanan sebeplere istinaden, harp ve vazife malullüğünü gerektiren sebeplerden dolayı ölen erbaş ve erlerin aylık almaya müstehak dul ve yetimleri bakımından, 211 sayılı Kanunun sağlıkla ilgili 66 ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci maddesi hükümlerinden yararlanmalarına imkân sağlanmaktadır.

Madde 5. — Bu madde ile, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununa 3233 sayılı Kanunla eklenen ek 9 uncu madde ile polislere tanınan güvence ve haklar ölçü alınarak, kanunun öngördüğü hallerde ve görevleri icabı silah kullanmak zorunda kalan ve yargılanan asker kişilere aynı mahiyette güvence sağlayan bir düzenleme yapılmaktadır. Madde hükmüne göre, görevleri icabı silah kullanan ve suç işleyen asker kişilerin hazırlık soruşturmaları, Askerî Savcı, Cumhuriyet Savcısı veya yardımcıları tarafından yürütülecek ve maddede öngörülen şartların gerçekleşmesi halinde avukatlık ücreti sanığın ilgisine göre Millî Savunma veya İçişleri Bakanlığınca karşılanacaktır. Maddede, avukat tutma ve ücretin ödenme usul ve esaslarının, anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi hükmüne bağlanmıştır.

Madde 6. — Bu madde ile, Atatürk ilkelerinin ışığında tarih ve milliyet şuurunu yaymak, nesilden nesile aktararak sürekliliğini sağlamak için çok eski bir geçmişe sahip olan Türk Silahlı Kuvvetlerinin, geçmişten günümüze öz varlığını tanıtabilmek, millî birlik ve beraberlik ülküsünü Türk toplumuna ve onun gelecek nesillerine tarihî bir miras olarak bırakabilmek için kurulan askerî müzelerin işletilmesinden elde edilen gelirlerin; müzelerin yenilenmesine, yeniden kurulmasına, idamesine modernleştirilmesine ve zenginleştirilmesine sarfı için imkân sağlanmaktadır.

Madde 7. — Bu maddede, konuları ve amaçları yönünden sergilendikleri kültür varlıkları ile milletin öz varlığı olan, çalışmaları, yayınları ve diğer faaliyetleri ile kâr amacı gütmeyen askerî müzelerin, varlıklarını ve faaliyetlerini sürdürebilmeleri için 1050 sayılı Muhasebeî Umumiye Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri ile Sayıştayın vize ve denetiminden muaf tutulması öngörülmüştür.

Madde 8. — Bu madde ile, astsubay hazırlama ve astsubay sınıf okulu öğrencilerinin, astsubaylara göre ast sayılacakları hükmü getirilmiş ve astsubaylar ile astsubay öğrencileri arasındaki astlık-üstlük münasebetleri konusundaki kanunî boşluk doldurulmuştur.

Madde 9. — Bu madde ile, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun, Devlet memurları ile eşlerinin veya bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının hastalanmaları halinde tedavilerinin kurumlarınca sağlanacağı hükmünü amir bulunan 209 uncu maddesi dikkate alınarak, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli sivil memurların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin de Silahlı Kuvvetlerin sağlık tesis ve imkânlarından yararlanmalarını mümkün kılacak bir düzenleme yapılmıştır. Maddede ayrıca sivil personelden harp ve vazife malulü olanlar ile bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri ve ayrıca harp ve vazife malullüğünü gerektiren nedenlerden dolayı ölenlerin aylığa müstehak dul ve yetimlerinin mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla hareket edilmiş ve bunlara da 211 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci maddesi hükümlerinden yararlanma imkânı sağlanmıştır.

Diğer yandan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapısı gereği, büyük karargahlarda uzmanlık ve devamlılık gerektiren görevlerde, branşında uzman, özel nitelik ve tecrübe isteyen personele ihtiyaç duyulduğundan, bu konudaki ihtiyacı karşılayacak kadrolar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesine 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile getirilen değişiklikle sağlanmıştır. Bu kadrolarda nitelikli personel istihdamını sağlayabilmek, bu personelin hizmete talebini artırmak ve hizmette devamlılığı temin edebilmek için, anılan personele maddi ve sosyal imkânlar getirilmesi gerekmektedir. Halihazırda Türk Silahlı Kuvvetleri sosyal tesislerinden olan orduevleri, askerî kamplar gibi tesislere sivil personelin alınmasına mevzuat açısından imkân bulunmamaktadır. İşgal ettikleri kadroların eşidi subayların yetki ve sorumluluklarını taşıyacak bu kişilerin gerek hizmette verimlilik sağlanması açısından, gerekse özel statüleri gereği olarak Türk Silahlı Kuvvetleri sosyal tesislerinden yararlandırılmaları da icap edecektir. Ayrıca, yukarıda belirtilen imkânların sağlanması halinde, bu şahıslar ile askerî personel arasındaki protokol münasebetleri bakımından da özel bir düzenleme getirilmesi zaruret arz edecektir. Bu nedenle madde ile, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında veya kadro açıklamalar bölümünde özel nitelikli olarak gösterilen görev yerlerinde istihdam edilen sivil memurların, görevlendirildikleri kadroların eşidi subaylarla aynı seviyede kabul edilmesi esası getirilmiştir. Bu statüdeki sivil personel, sosyal tesislerden görevlendirildikleri kadro derecesindeki subaylar gibi istifade edecektir. Yine bu madde hükmüne göre, bu şahıslar ile askerî personel arasındaki protokol münasebetleri düzenlenirken aynı esas uygulanacaktır.

Bu madde ile ayrıca 116 ncı maddenin (f) bendi değiştirilmiş olup, bu bentte geçen “kıyafet kararnamesi” ibaresi, “kıyafet yönetmeliği” şeklinde düzenlenmiştir.

Madde 10. — Bu madde ile, diğer kanunlarda yer alan “kıyafet kararnamesi” ifadesi, 336 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenlemeye bağlı olarak “Kıyafet Yönetmeliği”ne dönüştürülmektedir.

Madde 11. — Yürürlük maddesidir.

Madde 12. — Yürütme maddesidir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/676

Karar No. : 8

14.3.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuz, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısını; 14.3.1990 tarihli altıncı Birleşiminde Millî Savunma Bakanı İ. Safa Giray ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşüp incelemiştir.

Sağlık, silah kullanma, sosyal tesisler, disiplin ve sivil memurların statülerinde iyileştirme ve açıklık getirme maksadıyla hazırlanan bu Kanun Tasarısının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmış ve maddelerine geçilmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının; 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen, 4 ve 8 inci maddeleri ise değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesi için verilen değişiklik önergesi, Türk Silahlı Kuvvetleri emeklilerinin sağlıkla ilgili olumsuzlukları ortadan kaldırması ve hakları olan emekli sandığı imkânlarına kavuşturulması bakımından ve gerekçesinde yazılı olan diğer hususlar yönünden Komisyonca uygun bulunmuş ve madde verilen önerge doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 8 inci maddesindeki maddî hata ise, "Bütün askerî öğrenciler"den sonra gelen (;) yer değiştirilerek "subaylar;" şeklinde değiştirilmiş ve madde bu haliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Raporumuz, tasarının havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüce Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan

Recep O. Ergun

Kayseri

Sözcü

Halil Orhan Ergüder

İstanbul

Üye

Erol Ağaçlı

Ankara

(7 nci Maddeye Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir.)

Üye

İsmail Dayı

Balıkesir

Başkanvekili

İsmet Tavgaç

Bursa

Üye

Kâzım Ulusoy

Amasya

(7 nci Maddeye Muhalifim)

Üye

Rifat Diker

Ankara

Üye

Kâzım Oksay

Bolu

Üye
Haydar Özalp
Niğde
Üye
Gürbüz Şakranlı
Manisa

Üye
Mümtaz Özkök
Sakarya

Üye
Pertev Aşçıoğlu
Zonguldak

Üye
Ramiz Sevinç
İzmir
Üye
Hasan Zengin
Manisa
(7 nci Maddeye Muhalifim.)
Üye
Mümtaz Güler
Uşak

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonunda görüşülmekte olan 1/676 Sayılı T. S. K. İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin değiştirilmesine dair Tasarının 7 nci maddesine "Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir." ibaresine karşı olduğum için katılmıyorum.

14.3.1990

Erol Ağagil
Ankara

Kâzım Ulusoy
Amasya

Hasan Zengin
Manisa

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/676

Karar No. : 119

6.4.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 18.1.1990 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça ön havalesi gereği Millî Savunma komisyonunda görüşüldükten sonra 14.3.1990 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 4.4.1990 tarihinde yaptığı 37 nci birleşiminde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Başkanlığında, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ile,

— Silahlı Kuvvetler Personelinden yurt dışında görev yapanların, hastalanmaları halinde ayakta veya meskende yapılan tedavilerde kullanılan ilaç bedellerinin tamamı kurum tarafından karşılanmakta iken, genel uygulamaya paralellik sağlamak amacıyla söz konusu personele de % 20 oranında katılma yükümlülüğü getirilmesi,

— Aile tabiri kapsamı içine, üvey çocuklar ile evlatlık ve evlat edinenlerin ilave edilmesi,

— Harp ve vazife malullüğünü gerektiren sebeplerden dolayı ölen erbaş ve erlerin aylık almaya müstehak dul ve yetimlerinin de Silahlı Kuvvetler mensuplarına sağlanan sağlık imkânlarından yararlandırılması,

— Türk Silahlı kuvvetlerinden emekli olan subay ve astsubaylar ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri ve dul ve yetimleri, harp ve vazife malullüğünü gerektiren sebeplerden dolayı ölen erbaş ve erlerin dul ve yetimleri ve askerî hemşire emeklilerine askerî sağlık kuruluşları yanında diğer resmî sağlık kurum ve kuruluşlarından da yararlanabilme imkânı getirilmesi,

— İç Hizmet Kanununun 87 nci ve müteakip maddeleri hükümleri dahilinde silah kullanma yetkisine sahip olan ve sıkıyönetim hali ile olağanüstü hallerde iç güvenliğin ve kamu düzeninin sağlanmasında genel kolluk kuvvetleri gibi sorumluluk üstlenen Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına da 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununa 3233 sayılı Kanunla eklenen ek 9 uncu maddesi hükümleri ile sağlanan haklara paralel bir düzenlemenin getirilmesi,

— Askerî müzelerden sağlanan gelirlerin, bu müzelerin ihtiyaçlarında sarfedilmesine ilişkin yeni bir düzenlemenin getirilmesi,

— Türk Silahlı Kuvvetlerinin büyük Karargâhlarında, branşında uzmanlık özel nitelik ve tecrübe isteyen görevleri ifa eden personelin, sosyal haklar ve protokol münasebetleri bakımından, görevlendirildikleri kadroların eşidi subaylarla aynı seviyeye getirilmesi,

— Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olanların bakmakla yükümlü oldukları eşleri ile ana, baba ve çocuklarının Silahlı Kuvvetlerin Sağlıkla ilgili tesis ve imkânlarından yararlandırılması,

Öngörülmektedir. Yukarıda özetlenen düzenlemelerin ışığı altında Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda yapılan bu iyileştirmelerin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa da yansıtılması gerektiği, çeşitli nedenlerle kamu çalışanları arasında meydana gelen farklılıkların hiç değilse sosyal güvenlik açısından eşit duruma getirilmesinde büyük yarar olduğu şeklindeki temenniler Hükümet temsilcisince de olumlu karşılanmıştır.

Bu temennileri takiben Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da uygun görülerek Millî Savunma Komisyonu metni maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Millî Savunma Komisyonu metninin Çerçeve 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10 uncu maddeleri ile yürütmeye ilişkin 12 nci maddesi aynen; Yürürlüğe ilişkin 11 inci maddesi ise, Çerçeve 4 üncü madde ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olan personel ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri için getirilen düzenlemenin gerektirdiği hazırlıkların tamamlanabilmesi için "Bu Kanunun 4 üncü maddesi, Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer." şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Yusuf Bozkurt Özal
Malatya

Bu Rapor Sözcüsü

Şevki Göğüşger

Kırşehir

Nihat Türker

Afyon

Hilmi Ziya Postacı

Aydın

A. Şamil Kazakoğlu

Bolu

Ayhan Uysal

Çanakkale

Muzaffer Arıcı

Denizli

Tögay Gemalmaz

Erzurum

Erol Zeytinoglu

Eskişehir

Ali Topuz

İstanbul

Birgen Keleş

İzmir

Mustafa Şahin

Kayseri

Ali Talip Özdemir

Konya

Mahmut Öztürk

Niğde

Başkanvekili

Hazım Kutay

Ankara

Mehmet Deliceoğlu

Adıyaman

Ömer Okan Çağlar

Aydın

Fenni İslimyeli

Balıkesir

Sait Ekinci

Burdur

Ünal Akkaya

Çorum

Erdal Kalkan

Edirne

Mehmet Kahraman

Erzurum

A. Aykon Doğan

Isparta

Erol Güngör

İzmir

Ülkü Söylemezoglu

Kahramanmaraş

Alaettin Kurt

Kocaeli

Sümer Oral

Manisa

Şakir Şeker

Sivas

Tevfik Ertüzün

Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarı

MADDE 1. — 4.1.1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 66 ncı maddesinin (a) fıkrasının 2771 sayılı Kanunla değişik ikinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hastanelere yatırılmayıp ayakta veya meskende muayene ve tedavi edilenlerin, sağlık karnesine sahip aile fertleri dahil, tedavi için gerekli malzeme ve reçete muhteviyatı kıt'a, askerî kurum veya hastanece aynen verilir. Malzeme ve reçete muhteviyatının mevcut olmaması halinde bedeli, Millî Savunma Bakanlığı veya Jandarma Genel Komutanlığı veyahut da Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesinden nakden ödenir. Her iki halde de kullanılacak ilaç bedelinin % 20'si sağlık karnesi sahibi tarafından karşılanır. Ancak, 70 inci madde kapsamında kalan hak sahipleri bakımından bu oran % 10 olarak uygulanır. Bu hüküm tatbikat ve manevralarda askerî Personele, savaş halinde ise tüm askerî personele ve sağlık karnesi hakkına sahip olan aile mensuplarına uygulanmaz. Ayrıca, resmî sağlık kurulu raporu ile belirlenen; tüberküloz, kanser, kronik böbrek, akıl hastalıkları, organ nakli ve benzeri uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalıkların ayakta veya meskende tedavileri sırasında kullanılmasına lüzum gösteren ilaçlardan, hayatî önemi haiz oldukları Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilecek olanların bedellerinin tamamı kurumlarınca karşılanır.”

MADDE 2. — 211 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(b) Sürekli veya geçici görev, tahsil, kurs, staj, dil öğrenimi veya bilgi, görgü ve ihtisaslarını artırmak maksadıyla yurt dışına gönderilen subay, askerî memur ve astsubaylar, hastalanmaları halinde buldukları mahallerdeki sağlık kurum ve kuruluşlarında muayene ve tedavi olabilirler. Bunların muayene ve tedavi masrafları sağlık kurum veya kuruluşlarından alacakları ve askerî ataşelikler veya konsolosluklarca tasdik edilen faturalara istinaden Millî Savunma Bakanlığı veya Jandarma Genel Komutanlığı veyahut da Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinden ödenir. Bunlardan; tüberküloz, kanser, kronik böbrek, akıl hastalıkları, organ nakli ve benzeri uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalıklara yakalandıkları resmî sağlık kurulu raporu ile belirlenenler hariç olmak üzere, tedavileri ayakta veya meskende yapılanlar için kullanılacak ilaç bedellerinin % 20'si hasta tarafından ödenir. İlaç bedellerine katılma yükümlülüğü, tatbikat ve manevralarda askerî personele, savaş halinde ise askerî personele ve bunların sağlık karnesi alma hakkına sahip olan aile fertlerine uygulanmaz.”

MADDE 3. — 211 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin 172 sayılı Kanunla değişik (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(b) Bu Kanunun tatbikatında aile tabiri içine giren eş, usul, füru, erkek ve kızkardeşler, evlat edinen ve evlatlık ile üvey çocuklar aşağıda gösterilmiştir.

1. Eş : Subay, askerî memur ve astsubayların karıları (kadın subaylar için kocalar) ile ölümleri halinde dul maaşı alabilen karıları (kadın subaylar için kocalar).

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun
Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair
Kanun Tasarısı**

**MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun
Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair
Kanun Tasarısı**

**MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonu
metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Millî Savunma Komisyonu
metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 3. — Millî Savunma Komisyonu
metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.**

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

2. Usul : Subay, askerî memur ve astsubayların hayatta buldukları müddetle mukayyet olmak üzere; yardım etmediği takdirde zarurete düşecek ve bu sebeple infak ve iaşesinin kendisine ait olduğu şekli ve esasları yönetmelikte belirtilecek bir beyan ile tespit edilen ana, baba ve büyük ebeveynler ile, subay, askerî memur ve astsubayların ölümleri halinde bu kişilerden kendilerine dul ve yetim maaşı bağlanabilecek ana ve babaları.

3. Furu : Subay, askerî memur ve astsubayların ortaöğrenim yapmakta olan 20, yükseköğrenim yapmakta olan 25 ve bunların dışında 18 yaşını doldurmamış ve evli olmayan erkek ve kız çocukları ile evli olmayan ve yardım edilmediği takdirde muhtaç duruma düşecek olan kız çocukları ile yaşları ne olursa olsun malul ve muhtaç erkek çocukları ve subay, askerî memur ve astsubayların ölümleri halinde bu kişilerden kendilerine yetim aylığı bağlanabilen erkek ve kız çocukları.

4. Erkek ve kız kardeşler : Subay, askerî memur ve astsubayların hayatta buldukları müddetçe yardım etmedikleri takdirde zarurete düşecek çalışamaz durumda bulunan, infak ve iaşesinin üzerine vacip olduğu şekli ve esasları yönetmelikte belirtilecek bir beyanla tespit edilen erkek ve kız kardeşleri.

5. Evlat edinen ve evlatlık : Subay, askerî memur ve astsubayların evlatlık rabıtasının devam etmesi şartıyla; usul ile ilgili 2 numaralı alt bentteki esaslara tabi evlat edinenleri ve furu ile ilgili 3 numaralı alt bentteki esaslara tabi bulunan evlatlıkları.

6. Üvey çocuklar : Subay, askerî memur ve astsubayların bakmakla yükümlü oldukları ve furu ile ilgili 3 numaralı alt bentteki esaslara tabi bulunan üvey erkek ve kız çocukları.”

MADDE 4. — 211 sayılı Kanununun 3084 sayılı Kanunla değişik 70 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 70. — Subay, askerî memur ve astsubay emeklileri ile bunların 69 uncu madde kapsamında kalan aile fertleri, harp ve vazife malullüğünü gerektiren sebeplerden dolayı ölen erbaş ve erlerin aylık almaya müstehak dul ve yetimleri ve askerî hemşire emeklileri; 66 ncı maddenin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci madde hüküplerinden aynen istifade ederler.

Birinci fıkrada sayılan hak sahiplerine Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliğinde gösterilecek esaslar dahilinde sağlık muayene fişi verilir. Muayene ve tedavileri bu fişin ibrazı halinde yapılır”.

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

MADDE 4. — 211 sayılı Kanunun 3084 sayılı Kanunla değişik 70 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 70. — Subay, askerî memur ve astsubay emeklileri ile bunların 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre sağlık hizmetlerinden yararlanabilecek aile fertleri ve dul ve yetimleri, harp ve vazife malullüğünü gerektiren sebeplerden dolayı ölen erbaş ve erlerin aylık almaya müstehak dul ve yetimleri ve askerî hemşire emeklileri; diğer resmî sağlık kurum ve kuruluşları yanında, askerî sağlık kurum ve kuruluşlarından da yararlanabilirler. Bunların tedavi giderleri Emekli Sandığına ilgili mevzuat hükümlerine göre karşılanır ve sağlık karneleri Emekli Sandığı tarafından verilir.

Birinci fıkrada sayılan hak sahipleri ayrıca, 211 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin (b) fıkrası hükmünden de yararlanırlar.

Subay, askerî memur ve astsubayların, 69 uncu madde kapsamındaki büyük ebeveynleri ile erkek ve kız kardeşleri ve evlat edinenlerin,

MADDE 4. — Millî Savunma Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — 211 sayılı Kanunun 1582 sayılı Kanunla değişik 87 nci maddesine aşağıdaki (VII) numaralı bent eklenmiştir.

“VII. — Soruşturma usulü ve adli yardım

Silah kullanmak zorunda kalan asker kişiler hakkında, hazırlık soruşturması Askerî Savcı, Cumhuriyet Savcısı veya yardımcıları tarafından yapılır. Haklarında dava açılan sanık asker kişiler duruşmadan vareste tutulabilir. Olayın mahiyetine ve kusurun derecesine göre sanığın mensup olduğu Bakanlıkça durumu uygun görülenlerin vekâlet verdiği avukatın ücreti, bu bakanlıkların bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Avukat tutma ve avukatlık ücretinin ödeme usul ve esasları, Millî Savunma ve İçişleri bakanlıklarınca bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 6. — 211 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Orduvleri, askerî gazino, kışla gazinoları ve askerî müzelerden elde edilen gelirler, bu yerlerin yenilenmesine ve yeniden inşasına veya idamesi ile modern hale getirilmesine ve kitaplıkların tesis ve zenginleştirilmesine sarf olunur.”

MADDE 7. — 211 sayılı Kanunun 104 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 104. — Orduvleri, askerî gazino, kışla gazinoları, askerî müzeler ve bunların yönetmelikte gösterilecek her türlü müstemilatı, sarfiyat ve muameleleri bakımından 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir.”

MADDE 8. — 211 sayılı Kanunun 113 üncü maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Bütün askerî öğrenciler; subaylara, astsubay hazırlama ve astsubay sınıf okulu öğrencileri aynı zamanda astsubaylara karşı ast durumunda olup, askerî öğrencelerin belirtilen hallerin dışında gerek kendi aralarında gerekse erbaş ve erlere karşı astlık ve üstlük münasebetleri yoktur.”

MADDE 9. — 211 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin (c) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki (g) bendi eklenmiştir.

“c) Hastalık ve ölüm hallerinde bütün sivil personel hakkında tabi oldukları özel kanunlar hükümleri tatbik olunur. Ancak sivil personel ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertle-

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

muayene ve tedavileri ise sadece askerî sağlık kuruluşlarında ve İç Hizmet Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bunlara ait tedavi giderleri Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinden ödenir.”

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Millî Savunma Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millî Savunma Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millî Savunma Komisyonu metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — 211 sayılı Kanununun 113 üncü maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 8. — Millî Savunma Komisyonu metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

“(b) Bütün askerî öğrenciler subaylara; astsubay hazırlama ve astsubay sınıf okulu öğrencileri aynı zamanda astsubaylara karşı ast durumunda olup, askerî öğrencilerin belirtilen hallerin dışında gerek kendi aralarında gerekse erbaş ve erlere karşı astlık ve üstlük münasebetleri yoktur.”

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millî Savunma Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ri, bunlardan harp ve vazife malulü olanlar ile bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri ve harp ve vazife malullüğünü gerektiren nedenlerden dolayı ölenlerin aylığa müstehak dul ve yetimleri, 66 ncı maddenin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci madde hükümlerinden aynen istifade ederler. Aile fertleri; eş, çocuklar (üvey ve evlatlıklar dahil) ile ana ve babadır.”

“f) Sivil personelin görevdeki kıyafetleri, kıyafet yönetmeliğinde gösterilir.”

“g) Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında veya kadro açıklamalar bölümünde özel nitelikli olarak gösterilen görev yerlerine atanan sivil memurlar Türk Silahlı Kuvvetleri sosyal tesislerinden görevlendirildikleri kadro derecesindeki subaylar gibi istifade ederler. Bu statüdeki sivil memurlar ile askerî personel arasındaki protokol münasebetlerinin düzenlenmesinde de aynı esas uygulanır.”

MADDE 10. — Asker kişilerle ilgili olup diğer kanunlarda geçen “kıyafet kararname” ibaresi, “kıyafet yönetmeliği” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Y. Akbulut

Başbakan

Devlet Bak. ve Başbakan Yrd. *Y.*

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı *Y.*

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

I. Çelebi

Devlet Bakanı

M. Yazar

Devlet Bakanı

E. Konukman

Devlet Bakanı

M. Taşar

Devlet Bakanı

H. Örüç

Millî Savunma Bakanı

İ. S. Giray

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

A. Akyol

Sağlık Bakanı

H. Şuğın

Tarım, Orman ve Köyîşleri Bakanı

L. Kayalar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Kültür Bakanı

N. K. Zeybek

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

H. H. Doğan

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

İ. Özarslan

Devlet Bakanı

İ. Özdemir

Devlet Bakanı

K. Akkaya

Adalet Bakanı

M. O. Sungurlu

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Maliye ve Gümrük Bakanı

E. Pakdemirli

Bayındırlık ve İskân Bakanı

C. Altınkaya

Ulaştırma Bakanı

C. Tüncer

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Turizm Bakanı

İ. Aküzüm

(S. Sayısı : 408)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millî Savunma Komisyonu metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Bu Kanunun 4 üncü maddesi Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12. — Millî Savunma Komisyonu metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.